

I skånska Staffanstorp har Moderaterna valt att samarbeta med Sverigedemokraterna i stället för med sina tidigare allianskolleger.

Kulturlyft med frågetecken

Staffanstorp är en av tre svenska kommuner som Sverigedemokraterna nu är med och styr. Ett av deras första initiativ var att lägga ner kulturenämnden.

”Det andra biblioteket var luftigt och välkomnande. Här välkomnas man av en trasig dörr.”

Biblioteket i Staffanstorp ligger inhyst i en klassiskt anonym 1990-talsbyggnad av gult och oranget tegel. Hade det inte varit för den stora guldiga skylten med ett rytande lejon ovanför entrén hade det dock varit svårt att hitta dit.

Inte för att skylten har något med biblioteket att göra – den tillhör Rådhuset som huserar i samma byggnad. Men vet man det, vet man i alla fall vad man ska leta efter.

Det har gått ett år sedan biblioteket flyttade från sin egen byggnad, ett stort 1970-talshus, till att dela hus med Rådhuset i centrala Staffanstorp. Flytten motiverades med att kulturen skulle få en mer central plats i samhället.

– Bibliotekets placering i Rådhuset, i hjärtat av Staffanstorp, markerar kulturens betydelse i kommunen. Flytten, som även bidrog till att öppna upp Rådhuset, är en del av Kulturliftet

TEXT IZABELLA ROSENGREN
FOTO JOHAN BÄVMAN

Kulturliftet

De som styr i Staffanstorp säger att kommunen gjort ett kulturlift. Oppositionen att de dragit ner. BBL har inte fått ett entydigt svar från tjänstemännen på frågan om hur kulturbudgeten förändrats 2017–2019. Enligt kommunchefen är det svårare att se när budgeten ligger direkt under kommunstyrelsen.

Myndigheten för kulturanalys uppger att Staffanstorp lade 767 kronor per invånare på kultur 2017, tredje minst av 33 skånska kommuner. Biblioteken kostade 407 kronor per invånare mot regionsnittet 489.

som initierades av det moderata styret våren 2016, säger kommunstyrelseordföranden Christian Sonesson (M).

I SAMBAND MED FLYTTEN till mindre lokaler fick biblioteket göra sig av med ett stort antal böcker. En fjärdedel av facklitteraturen och knappt tio procent av skönlitteraturen. Resten av böckerna står tajt hopträngda på hyllorna – dock prydligt och väl sorterat. Känns som ett väl underhållet skolbibliotek. Alla är dock inte lika positivt inställda till flytten som Christian Sonesson.

– Det är trångt och mörkt. Det andra biblioteket var luftigt och välkomnande. Här välkomnas man av en trasig dörr och trasiga golvplankor. Det känns ogästvänligt, säger Lena Ring som besöker biblioteket för att delta i en boktipsgrupp som träffas några gånger om året i regi av biblioteket.

Hon får medhåll av sin boktipsgranne Berit Linder.

– Det är alldeles för trångt i hyllorna och det är svårt att böja sig ner till den lägsta hyllan. Jag går inte hit ofta längre.

Hon berättar att hon i somras träffade en dam från Malmö som hade för vana att en gång om året besöka biblioteket i Staffanstorp eftersom hon tyckte att det var så fint.

– När jag sa att de hade flyttat utbrast hon ”Men hur kunde de göra det? Det som var så fantastiskt!”

Inte alla i sällskapet tycker dock att flytten har varit enbart till det sämre. Torun Sandberg är av en positiv natur och menar att människan är anpassningsbar, men att det kanske dröjer lite innan saker och ting kommer på plats.

– Jag tycker ändå att det har tagit sig. Man försöker att hitta det som är bra. Jag tycker att man har börjat hitta mysiga platser här.

SEDAN ÅRSSKIFTET STYRS Staffanstorp av Moderaterna och Sverigedemokraterna i ett ko-

Torbjörn Lövendahl (S) är kulturpolitiker i opposition i Staffanstorp.

Kommunstyrelsens ordförande Christian Sonesson (M) ville inte fotograferas.

Lokalerna blev mindre när biblioteket i Staffanstorp flyttade in i kommunens rådhus.

alitionsstyre. När Sverigedemokraterna kom till makten i Hörby kommun annonserade de neddragningar på modersmålsundervisning, biblioteken och kulturskolan, även om biblioteket sedan klarade sig med blotta förskräckelsen. Något liknande kommer dock inte att ske i Staffanstorp enligt Christian Sonesson.

– I vårt gemensamma handlingsprogram så finns det inga uttryck för en annorlunda kulturpolitik än den som har förts tidigare, säger han.

Dock har man sedan årsskiftet redan hunnit med att lägga ner kultur- och fritidsnämnden till förmån för en kultur- och fritidsberedning, vilket innebär att besluten om kulturfrågor inte längre fattas i nämnden utan i kommunstyrelsen. De som sitter i beredningen får således bara tycka till, men inte besluta.

ENLIGT OPPOSITIONSPOLITIKERN Torbjörn Lövendahl (S) i kommunstyrelsen, tidigare ersättare i kultur- och fritidsnämnden, lades nämnden ner på grund av ett svagt intresse hos det nya styret.

– Kultur är ingen stor fråga i Staffanstorp. Moderaterna sa en gång att de som behöver kultur kan åka till Malmö, säger han.

Bibliotekschefen Anna-Karin Rennemark upplever att nya grupper hittat till biblioteket.

”Kultur är ingen stor fråga i Staffanstorp. Moderaterna sa en gång att de som behöver kultur kan åka till Malmö.”

SD växte

Sverigedemokraterna är nu med och styr tre kommuner: Staffanstorp, Hörby och Sölvesborg.

I Hörby har bibliotekets budget för 2019 ökat med 80 000. När man dessutom tar 80 000 från mediebudgeten får man ihop till en personalförstärkning på 25 procent. En större diskussion om inriktningen väntar.

I Sölvesborg har årets biblioteksbudget inte förändrats och biblioteket har inte heller fått nya verksamhetsmål. Biblioteksplanen antogs under förra mandatperioden och ska upp i fullmäktige i mars i år.

– Nämnden stod nästan aldrig upp för något. Inledningsvis tyckte vi socialdemokrater att den skulle behållas, men i slutänden hade det varit negativt för kulturen så vi gick med på att prova en beredning. Så passiv som den hade varit den senaste tiden kvittar det om man har en nämnd eller inte.

Det återstår att se om intresset blir större hos en beredning. Det första sammanträdet ställdes in på grund av ärendebrist.

TILL SKILLNAD FRÅN Christian Sonesson säger Torbjörn Lövendahl att kultur- och fritidsbudgeten visst har förändrats de senaste åren. Enligt oppositionens uträkning minskade den med 900 000 kronor inför 2019 och året innan med en miljon kronor. Lövendahl säger att det beror på att de som styr vill satsa på kärnverksamhet som skola och äldreomsorg i stället. Att flytta biblioteket ingick också i sparpaketet, säger han. Lövendahl köper inte Christian Sonessons förklaring om att biblioteket flyttades för att vara mer i centrum.

– I Staffanstorp finns inga avstånd. En vanlig medborgare har ingen anledning att gå till Rådhuset. Jag kan inte förstå hur man har kommit fram till det förutom att det handlar om att hålla ekonomin nere.

Dessutom har öppettiderna på biblioteket i Hjärup minskat med flera timmar i veckan.

Men enligt Christian Sonesson finns det inga planer på att förändra eller lägga sig i bibliotekets verksamhet eller inköspolicy.

– Biblioteket följer de riktlinjer som återfinns i bibliotekslagen gällande prioriterade grupper och inköp av medier. Vi kommer även fortsättningsvis att prioritera bidrag till barn- och ungdomskultur eftersom barn och ungdomar inte har samma betalningsförmåga som vuxna har, säger han.

Men han säger samtidigt att kommunen kommer att dra åt när det gäller inköp av konsulter, stöd till transporter och resor samt storleken på potten för lokalstöd.

Bibliotekets budget har räknats upp för att bland annat täcka den högre hyran i Rådhuset.

På ena sidan om ingången till det nya biblioteket finns en stor yta med bland annat tidningshyllor. Trots utrymmet finns här bara ett bord och några stolar och längre bort några soffor. I övrigt är det tomt sänar som på en överfylld anslagstavla. Längst in i lokalen finns ett övergivet café. På den preliminära skissen över biblioteket som publicerades i Sydsvenskan 2017 visas dock en betydligt mer lockande inredning upp. Färgglada mattor och tapeter, läsplatser och mysbelysning. Verkligheten är betydligt dystrare.

På en av de få stolarna sitter Anders Nilsson med näsan djupt i en dagstidning. Han är inte alls nöjd med det nya biblioteket.

– Det ser ut som vad det är – en foajé till ett kommunhus. Det ser inte längre ut som ett bibliotek. Det finns inte heller några parkeringsplatser. Jag tror att detta är det första steget till att biblioteket försvinner helt, säger han.

Han får sällskap av Monica Centervall som delar hans uppfattning.

– Det är många människor som gick till biblioteket varje dag innan som inte har satt sin fot här på grund av att det är så ogästvänligt.

”Nu får vi hit grupper som vi inte hade tidigare. Det är ett större flöde av olika människor.”

**PÅ BARN- OCH UNGDOMS-
AVDELNINGEN** på ovanvåningen sitter bibliotekschefen Anna-Karin Rennemark. Till skillnad från tidningsläsarna på bottenvåningen är hon positivt inställd till flytten på

grund av det centrala läget.

– Nu får vi hit grupper som vi inte hade tidigare. Det är ett större flöde av olika människor.

Hon medger förvisso att det sedan flytten har skett en nedgång i antalet utlånade böcker från vuxenavdelningen, men tillägger att det inte nödvändigtvis behöver bero på de nya lokalerna. Och om det ändå skulle vara anledningen så menar hon att de fortfarande håller på att anpassa sig.

– Vi jobbar löpande med lokalerna och jag sitter just nu och tittar på hur vi ska få till bättre studieplatser. Vi har en mindre yta nu så det är en utmaning att få till olika funktioner. Det har varit en stor förändring och det tar tid att landa. ■

Biblioteks blad

SVENSK BIBLIOTEKSFÖRENING
TIDNING UTGIVEN SEDAN 1916

nr 02/2019

[s 4] Forskare kritiska mot
Plan S för öppen tillgång

[s 27] Luleå bygger om
för modern teknik

[s 38] Få känner till att
Boken kommer finns

”Man har kunskap
om man har en
sann och välgrundad
övertygelse.”

TEMA
POLITIK

BUDGET 2019:
**NÄSTAN
EN FJÄRDEDEL
SKÄR NER**

Uppdrag **SANNING**

[s 30] Åsa Wikforss är de falska faktauppgifternas fiende nummer ett.
Att de som har makt sprider medvetna lögner gör henne mer arg än rädd.